

РОЗВИТОК РЕГЕНЕРАТИВНОГО СЕРВІСУ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ: СТРАТЕГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

DEVELOPMENT OF REGENERATIVE SERVICE IN THE HOSPITALITY AND TOURISM INDUSTRY OF THE ODESSA REGION: STRATEGIES AND INNOVATIVE APPROACHES

У статті розглянуто концептуальні основи регенеративного сервісу в індустрії гостинності та туризму на прикладі Одеського регіону. Регенеративна парадигма відрізняється від традиційної моделі сталого розвитку тим, що орієнтується не лише на зменшення негативного впливу, а на активне відновлення природних і соціальних ресурсів, зміцнення локального капіталу та створення додаткової цінності для громади та бізнесу. Запропоновано багаторівневу модель регенеративного сервісу, що поєднує стратегічні, інноваційні та прикладні компоненти розвитку дестинації, включно з екологічною ревіталізацією узбережжя, декарбонізацією готельно-ресторанного сектору, розвитком органічної гастрономії, культурною регенерацією та цифровою інтеграцією. Такий підхід сприяє підвищенню резильєнтності економіки, інвестиційної привабливості, соціального капіталу та міжнародного іміджу регіону, забезпечуючи сталий мультиплікативний ефект для регіональної екосистеми сфери гостинності та туризму.

Ключові слова: регенеративний сервіс, індустрія гостинності, туризм, сталий розвиток, дестинація, резильєнтність, Одеський регіон.

This article examines the conceptual foundations of regenerative service in the hospitality and tourism industry using the Odesa region as a case study. The regenerative paradigm differs from the traditional sustainable development model by focusing not only on minimizing negative impacts but also on actively restoring natural and social resources, strengthening local capital and creating additional value for communities and businesses. The study proposes a multi-level model of regenerative service that integrates strategic, innovative and applied components of destination development, including ecological revitalization of the coastline, decarbonization of the hotel and restaurant sector, development of organic gastronomy, cultural regeneration of historic urban areas and digital integration of the tourism ecosystem. At the enterprise level, the model emphasizes the adoption of energy-efficient technologies, smart monitoring systems, sustainable management practices and resource optimization, enhancing competitiveness and resilience. At the destination level, it highlights the role of local communities, cultural and creative initiatives, partnership networks and territorial branding in fostering social inclusion and improving the region's image. At the macro level, the implementation of supportive regulatory frameworks, institutional assistance and ESG-oriented business incentives ensures coherence and sustainability of transformation processes. The application of this approach contributes to long-term outcomes, including increased economic resilience, investment attractiveness, social capital and international recognition of the region, generating a sustainable multiplier effect for the hospitality and tourism ecosystem. The findings provide a framework for policymakers, businesses and community stakeholders to implement regenerative strategies that balance ecological, economic and social objectives while promoting innovative and responsible development of regional tourism destinations

Key words: regenerative service, hospitality industry, tourism, sustainable development, destination, resilience, Odesa region.

УДК 338.48:640.4(477.74)

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.98-8>

Черняхівська А.В.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанного бізнесу,
Київський національний університет
технологій та дизайну

Chernykhivska Anna

Kyiv National University
of Technologies and Design

Постановка проблеми. Сучасний розвиток індустрії гостинності та туризму в Україні відбувається в умовах системних трансформацій, спричинених воєнними викликами, макроекономічною нестабільністю, руйнуванням інфраструктури, енергетичною турбулентністю та зміною поведінкових моделей споживачів. Туристичні потоки характеризуються високою варіативністю, скороченням міжнародної мобільності, посиленням внутрішнього туризму, сезонною асиметрією та зростанням попиту на безпечні, локальні й соціально відповідальні формати подорожей. Водночас підприємства готельно-ресторанного бізнесу функціонують у середовищі підвищених операційних ризиків, логістичних обмежень, дефіциту трудових ресурсів та зростання вимог до якості й безпечності сервісу [1; 3; 6].

Традиційні управлінські підходи, орієнтовані переважно на екстенсивне зростання, масшта-

бування обсягів послуг та короткострокову прибутковість, виявляються недостатньо ефективними в умовах посткризової реальності.

Поглиблення конкуренції за обмежені туристичні потоки, зростання витрат на енергоресурси та необхідність відновлення матеріально-технічної бази актуалізують пошук нових стратегічних моделей розвитку. У цьому контексті концепція регенеративного розвитку набуває особливої ваги, оскільки передбачає не лише мінімізацію негативного впливу на довкілля, а й активне відновлення природних, соціальних і економічних систем, формування довгострокової цінності та посилення регіонального капіталу [2; 4].

Особливої актуальності набуває інтеграція принципів регенеративного сервісу у практику туроперейтингу, готельного та ресторанного бізнесу. Йдеться про впровадження інноваційних

¹ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9642-8471>

управлінських механізмів, що забезпечують скорочення вуглецевого сліду, оптимізацію споживання енергії та води, мінімізацію відходів, підтримку локальних виробників і розвиток партнерських мереж [3; 9]. Водночас вітчизняні наукові дослідження здебільшого обмежуються концепцією сталого туризму, не розкриваючи повною мірою потенціалу регенеративної моделі як системної основи трансформації галузі в умовах посткризового відновлення.

Додатковою проблемою є відсутність комплексної багаторівневої концептуальної моделі, що поєднувала б мікрорівень підприємства, мезорівень регіональної туристичної екосистеми та макрорівень інституційного регулювання.

Потребує наукового обґрунтування взаємозв'язок між екологічними ініціативами підприємств гостинності, їх економічною результативністю, інвестиційною привабливістю та формуванням соціального капіталу регіону.

У контексті Одеського регіону зазначена проблематика набуває особливого значення з огляду на багатофункціональний характер території, що поєднує морську рекреацію, гастрономічний туризм, культурну спадщину, транзитно-портову інфраструктуру та аграрний потенціал. В умовах воєнних ризиків, екологічного навантаження на прибережні екосистеми Чорного моря, трансформації туристичних потоків і необхідності модернізації інфраструктури регенеративний сервіс розглядається не лише як інструмент відновлення матеріально-технічної бази підприємств, а як стратегічний механізм комплексної регіональної трансформації.

Отже, регенеративний сервіс в індустрії гостинності та туризму Одеського регіону постає як стратегічний вектор модернізації, що поєднує інноваційність, екологізацію, цифровізацію та соціальну відповідальність. Наукове осмислення цієї проблематики потребує розроблення системного підходу до інтеграції регенеративних принципів у практику функціонування підприємств і регіональних туристичних екосистем, що визначає актуальність і своєчасність подальших досліджень у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сучасний науковий дискурс у сфері гостинності та туризму дедалі більше зміщується від сталого розвитку до регенеративної парадигми, яка передбачає не лише мінімізацію негативного впливу на соціо-економічні та природні системи, а й їх активне відновлення. Регенеративний сервіс постає як нова управлінська та ціннісна модель, здатна забезпечити інноваційну трансформацію туристичних дестинацій на регіональному рівні.

У дослідженнях В. Єрмаченко, В. Красномовця, І. Кирилюка та інших науковців [1; 4; 5] підкреслюють роль сталого туризму у післявоєнній реконструкції громад, інтеграцію екологічних,

економічних та соціальних компонентів розвитку, а також значення локальної ідентичності, партнерства громад та стратегічного планування.

Томей К. та Білинець І. [2] розглядають трансформації через призму теорії «живих систем», наголошуючи на адаптивності, взаємозалежності та еволюційності туристичних систем, що є актуальним для Одеського регіону.

Піроженко Н. [3] визначає туристично-рекреаційну сферу як складову маркетингової та інноваційної стратегії розвитку регіону, підкреслюючи необхідність диверсифікації туристичного продукту та розвитку внутрішнього туризму. Красномовець В. [4] виділяє принципи регенеративного туризму: цілісність, локальну включеність, відновлення ресурсів, соціальну взаємодію та довгострокову цінність, що формує методологічну основу для впровадження регенеративного сервісу в регіональній готельній індустрії.

Гапоненко Г., Парфіненко А. [8] підкреслюють важливість інтегрованих стратегій, які поєднують екологічні ініціативи, цифрові технології та розвиток локального підприємництва для підвищення конкурентоспроможності дестинацій. Паньків Н. [6] наголошує на енергоефективних технологіях, управлінні відходами та екологічній сертифікації, що у регенеративному сервісі стають інструментами створення позитивного екологічного балансу.

Наукове дослідження Чернихівської А. [7] демонструє роль органічної гастрономії як катализатора сталого розвитку та європейської інтеграції, що для Одеського регіону може стати стратегічною конкурентною перевагою.

Гапоненко Г. та Парфіненко А. [8] обґрунтовують пріоритетність сталого розвитку туризму у післявоєнний період через цифровізацію, інституційні реформи та інтеграцію міжнародного досвіду.

Світові тренди [9; 10] підтверджують, що регенерація стає новим стандартом гостинності, інтегруючи принципи ESG, локальної автентичності та соціальної відповідальності.

Аналіз наукових публікацій свідчить про формування теоретико-методологічної бази регенеративного сервісу як інноваційної основи трансформації туризму та готельного бізнесу. Водночас існує брак досліджень щодо комплексного моделювання регіональних стратегій впровадження регенеративного сервісу, що обумовлює потребу у подальших розробках інтегрованих моделей для Одеського регіону як чинника післякризової модернізації.

Постановка завдання. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розроблення стратегічних і інноваційних підходів до розвитку регенеративного сервісу в індустрії гостинності та туризму Одеського регіону в посткризових умовах з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств гостинності, відновлення регіональної туристичної

екосистеми та забезпечення довгострокової соціально-економічної стійкості території.

Виклад основного матеріалу дослідження. Регенеративний сервіс у туризмі та сфері гостинності формується як відповідь на обмеження парадигми сталого розвитку, яка зосереджена переважно на мінімізації негативного впливу. Натомість регенеративний підхід орієнтований на відновлення, відтворення та покращення соціально-економічних і екологічних систем дестинації. У контексті повоєнної трансформації України ця концепція набуває особливої актуальності, адже поєднує економічну ревіталізацію територій із відновленням локальних спільнот та природних ресурсів [1; 2; 8].

З позицій теорії регенеративний сервіс необхідно розглядати як динамічну взаємодію між бізнесом, громадою та довкіллям, де обслуговування та надання послуг стає інструментом екосистемного балансу. У цьому сенсі регенеративний сервіс – це не лише набір екологічних практик, а інтегрована модель управління, що передбачає співтворення цінності між стейкхолдерами [2].

Наукові дослідження підкреслюють, що регенеративний сервіс в умовах сучасних викликів має потенціал стати драйвером розвитку дестинацій, сприяючи формуванню нових бізнес-моделей,

орієнтованих на довгострокову стійкість [5]. Водночас принципи регенеративного підходу включають системність, локальність, етичність та інноваційність [4].

Узагальнюючи сучасні наукові підходи [2; 4; 6; 10], можна виділити ключові принципи регенеративного сервісу (табл. 1).

Регенеративний сервіс ґрунтується на системі принципів, що формують його концептуальну архітектуру (табл. 1). На відміну від традиційної сервісної логіки, де домінує орієнтація на клієнтський попит, регенеративна модель інтегрує економічні інтереси бізнесу з довгостроковими цілями розвитку території.

Системність та екосистемне мислення передбачають інтеграцію туристичних підприємств у ширший контекст регіональної політики, енергетичної модернізації та екологічного управління. У цьому аспекті туризм перестає бути ізольованою галуззю й виступає частиною комплексної відбудови територій [8].

Особливе місце у структурі регенеративного сервісу займає екологізація готельно-ресторанної діяльності. Зокрема, впровадження енергоефективних технологій, скорочення відходів, локальні ланцюги постачання та органічна гастрономія формують новий стандарт якості сервісу [6; 7].

Таблиця 1

Ключові принципи регенеративного сервісу в туризмі та сфері гостинності

Принцип	Теоретична інтерпретація	Інструменти реалізації	Очікуваний системний ефект
Системність та екосистемне мислення	Розгляд туристичної діяльності як частини ширшої соціо-еколого-економічної системи, де всі елементи взаємопов'язані	Інтегроване стратегічне планування, ESG-менеджмент, кроссекторальне партнерство	Баланс між економічною вигодою та екологічною стабільністю
Ревіталізація ресурсів	Орієнтація не лише на збереження, а на відновлення та примноження природного й соціального капіталу	Ренатуралізація територій, енергоефективні технології, циклічні моделі використання ресурсів	Підвищення відновлювальної спроможності дестинації
Локальна інтеграція та інклюзивність	Залучення місцевих громад до формування туристичного продукту та розподілу вигод	Локальні ланцюги постачання, підтримка малого бізнесу, соціальне підприємництво	Посилення економічної автономії територій
Співтворення цінності (co-creation)	Турист, бізнес і громада виступають співучасниками створення досвіду	Інтерактивні формати сервісу, культурні майстерні, гастрономічні події	Поглиблення автентичності та емоційної залученості
Трансформаційне лідерство	Управління, спрямоване на довгострокові зміни та формування нових ціннісних орієнтирів	Стратегічні дорожні карти, інноваційні програми розвитку, навчання персоналу	Інституційна сталість та стратегічна гнучкість
Інноваційність та цифровізація	Використання технологій для підвищення екологічної та соціальної ефективності	Smart-енергосистеми, цифровий моніторинг ресурсів, онлайн-платформи взаємодії	Оптимізація витрат та прозорість процесів
Етичність та культурна автентичність	Повага до локальної культури, традицій та ідентичності	Органічна гастрономія, підтримка ремесел, збереження історичної спадщини	Формування унікальної конкурентної позиції
Резильєнтність та адаптивність	Здатність сервісної системи функціонувати в умовах криз та невизначеності	Диверсифікація продуктів, гнучкі бізнес-моделі, антикризові стратегії	Стійкість до зовнішніх шоків

Джерело: сформовано автором на основі [2; 4; 6; 10]

Принцип ревіталізації ресурсів означає перехід від експлуатаційної до відновлювальної моделі господарювання. У готельно-ресторанній сфері це проявляється через енергоефективність, циркулярні практики, скорочення харчових відходів та впровадження органічної гастрономії як елементу екологічної трансформації [6; 7].

Локальна інтеграція та інклюзивність формують соціальний вимір регенеративного сервісу. Туристичний продукт створюється у співпраці з місцевими виробниками, громадами та креативними індустріями, що забезпечує мультиплікативний економічний ефект і підвищує рівень територіальної резильєнтності [3; 5].

Співтворення цінності трансформує роль туриста з пасивного споживача в активного учасника процесу формування досвіду. Такий підхід сприяє поглибленню автентичності та підвищенню емоційної залученості, що зміцнює конкурентні позиції дестинації [2].

Трансформаційне лідерство визначає управлінський вимір регенеративного сервісу. Воно передбачає стратегічне бачення розвитку, орієнтацію на довгострокові зміни та формування нової організаційної культури в туристичних підприємствах [10].

У післявоєнному контексті регенеративний сервіс виконує функцію каталізатора комплексного відновлення. Його впровадження дозволяє перейти від моделі «відбудови інфраструктури» до моделі «відновлення екосистем і громад». Туризм стає платформою економічної активізації, соціальної інтеграції та міжнародного позиціонування країни [1; 8].

Дослідження потенціалу регенеративного сервісу свідчать, що саме ця модель здатна забезпечити стійкість дестинацій в умовах сучасних викликів, включаючи військові ризики, економічну нестабільність і кліматичні зміни.

У цьому контексті регенеративний сервіс формує нову архітектуру розвитку – не відновлення статус-кво, а створення якісно нової туристично-готельної екосистеми.

Важливим напрямом є інтеграція регенеративних практик у маркетингові стратегії регіонів. Туристично-рекреаційна сфера може виступати складовою інноваційної моделі розвитку територій, де сервіс стає інструментом брендингу та формування позитивного іміджу [3].

Сучасні світові тренди гостинності демонструють поступове закріплення регенеративної моделі як нового стандарту галузі, що виходить за межі традиційної концепції sustainability [9]. Це свідчить про трансформацію самої природи сервісу – від функціонального обслуговування до стратегічного управління впливом.

Концептуальна модель регенеративної трансформації туристично-готельної сфери доцільно

розглядати як багаторівневу систему взаємопов'язаних компонентів, що функціонують у межах трьох рівнів: мікро (підприємство), мезо (дестинація), макро (державна та регіональна політика).

На рівні підприємства регенеративна трансформація передбачає переосмислення сервісної моделі. Вона включає:

- впровадження енергоефективних технологій;
- використання циркулярних підходів до управління ресурсами;
- розвиток органічної гастрономії;
- цифровий моніторинг екологічних показників.

Таким чином, на мікрорівні відбувається операційна перебудова сервісу від ресурсозатратного до ресурсновідновлювального.

На рівні дестинації регенеративна модель передбачає формування локальних ланцюгів вартості, партнерство з громадами, підтримку малого підприємництва та збереження культурної автентичності. Індустрія гостинності та туризму стає складовою інноваційної та маркетингової стратегії регіону [3].

Дослідження потенціалу регенеративного сервісу в умовах сучасних викликів підкреслюють його здатність посилювати економічну автономію територій та підвищувати рівень резильєнтності дестинацій [5]. У межах концептуальної моделі це означає, що готельно-ресторанний бізнес та туризм інтегруються в соціально-економічну структуру регіону як активні учасники відновлювальних процесів.

На макрорівні регенеративна трансформація потребує інституційної підтримки з боку держави та регіональних органів влади. Концепція сталого розвитку туризму в повоєнній Україні визначається як пріоритет комплексного відновлення галузі [8], однак регенеративна модель розширює цей підхід, акцентуючи на необхідності створення нової концепції галузі (таб. 2).

Повоєнна реконструкція територіальних громад розглядається як можливість впровадження

Таблиця 2

Структурна модель регенеративного сервісу

Рівень	Основні елементи	Очікуваний результат
Мікрорівень (підприємство)	Екологічні стандарти, органічна гастрономія, енергоефективність	Підвищення конкурентоспроможності
Мезорівень (дестинація)	Партнерство, локальні ланцюги вартості, брендинг	Зміцнення іміджу території
Макрорівень (державна)	Інституційна підтримка, інноваційні програми	Сталий розвиток та міжнародна інтеграція

Джерело: сформовано автором

інноваційних моделей розвитку, де туризм і сфера гостинності виступають драйверами економічного зростання та соціального відновлення [1]. У цьому контексті регенеративна трансформація передбачає:

- розроблення регіональних програм підтримки «зелених» ініціатив;
- стимулювання ESG-орієнтованих бізнес-моделей;
- інтеграцію принципів регенерації у стратегії розвитку дестинацій.

Таким чином, теоретичні засади регенеративного сервісу базуються на поєднанні системного підходу, екосистемного мислення та трансформаційного управління. На відміну від традиційної сервісної моделі, що орієнтується на задоволення попиту, регенеративний сервіс формує нову ціннісну концепцію – від споживання до відновлення. Його впровадження в Україні є не лише економічною необхідністю, а й стратегічною умовою повноцінної модернізації туристичної та готельно-ресторанної галузі.

Регенеративна трансформація міста передбачає перехід від моделі відновлення інфраструктури до моделі відновлення екосистем, соціального капіталу та економічної структури території.

Для Одещини як приморської туристичної дестинації регенеративна трансформація набуває комплексного характеру. Регіон поєднує портову економіку, культурну спадщину, рекреаційні ресурси Чорноморського узбережжя та розвинену готельно-ресторанну інфраструктуру. Водночас воєнні ризики, екологічні виклики та зниження туристичних потоків актуалізують необхідність переходу до інноваційної моделі розвитку, що інтегрує туризм у систему повоєнної модернізації територій [1; 8].

Таким чином, регенеративна трансформація Одеського регіону повинна базуватися на синергії стратегічного управління, екологічної модернізації, соціальної інтеграції та інноваційного підприємництва.

Регенеративна стратегія регіону може бути структурована за п'ятьма ключовими напрямками (табл. 3).

Представлена стратегія відображає системну концепцію регенеративної трансформації Одеського регіону. Її структура демонструє інтеграцію стратегічного управління, технологічних інновацій, локальних ініціатив та очікуваних соціально-економічних ефектів.

Між елементами існує взаємозворотний зв'язок, що забезпечує адаптивність системи.

З позиції регіонального розвитку туристично-рекреаційна сфера може виступати складовою маркетингової та інноваційної стратегії регіону, формуючи мультиплікативний економічний ефект [3].

У цьому контексті регенеративна трансформація Одещини виступає не одноразовим проєктом модернізації, а довгостроковим процесом формування нової архітектури розвитку, орієнтованої на відновлення ресурсів, зміцнення громади та підвищення глобальної конкурентоспроможності, зокрема:

Відновлення рекреаційних територій уздовж узбережжя Чорного моря може включати екологічний моніторинг, впровадження стандартів «блакитного прапора» та розвиток екотуризму. Такий підхід поєднує екологічний та економічний ефекти.

Декарбонізація готельно-ресторанної інфраструктури передбачає впровадження енергоощадних технологій, сонячних панелей, систем рекуперації тепла та цифрового моніторингу споживання ресурсів.

Енергоефективність та ВДЕ виступають технологічною основою, що скоротити витрати ресурсів, підвищити енергетичну автономію підприємств і зменшити екологічне навантаження на природне середовище. Екологізація готельно-ресторанної сфери розглядається як ключовий елемент переходу до сталого та регенеративного розвитку [6]. Green Hotel Odessa (модельний приклад) демонструє можливість комплексного впровадження регенеративних принципів на рівні окремого підприємства: використання відновлюваної енергії, zero waste кухні, цифрового екологічного аудиту.

Розвиток органічної кухні у готельно-ресторанному секторі може стати каталізатором локаль-

Таблиця 3

Стратегічні напрями регенеративної трансформації Одеського регіону

Стратегічний напрям	Зміст трансформації	Очікуваний ефект
Екологічна ревіталізація узбережжя	Відновлення прибережних екосистем, контроль ерозії, очищення водних ресурсів	Підвищення рекреаційної привабливості
Декарбонізація готельно-ресторанної сфери	Енергоефективність, ВДЕ, скорочення відходів	Зменшення екологічного сліду
Розвиток органічної гастрономії	Локальні продукти, короткі ланцюги постачання	Зміцнення локальної економіки
Культурна регенерація історичного центру	Відновлення спадщини, креативні простори	Підсилення бренду регіону
Цифрова інтеграція індустрії гостинності та туризму	smart-технології, цифрові платформи, цифрові сервіси, онлайн-моніторинг	Підвищення конкурентоспроможності

Джерело: сформовано автором на основі [1; 8]

ного виробництва та інтеграції у європейський гастрономічний простір [7]. Локальні фермерські господарства Одеської області здатні формувати короткі ланцюги постачання, зменшуючи транспортний слід та підвищуючи якість туристичного продукту.

Організація фестивалів локальної кухні та креативних індустрій сприяє відновленню соціального капіталу та формуванню позитивного іміджу регіону. Туристично-рекреаційна сфера в цьому випадку інтегрується у маркетингову стратегію території [3].

Цифрова інтеграція туристичної екосистеми передбачає впровадження єдиних інформаційних платформ, систем аналітики даних і smart-рішень для координації діяльності суб'єктів індустрії гостинності та туризму. Використання цифрових інструментів у готельному секторі, зокрема систем управління ресурсами (PMS), онлайн-бронювання, CRM та енергомоніторингу, сприяє підвищенню операційної ефективності, персоналізації сервісу та оптимізації витрат. Інтеграція цифрових сервісів на рівні регіону забезпечує прозорість туристичних потоків, покращує управління дестинацією та формує конкурентні переваги Одеського регіону в посткризових умовах.

Представлена схема відображає концептуальну модель регенеративної трансформації регіональної туристично-готельної системи Одещини як багаторівневої екосистеми взаємопов'язаних стратегічних, інноваційних та результативних компонентів. У центрі моделі розміщено ядро – регенеративну екосистему міста, яка інтегрує інституційні, економічні, соціальні та екологічні елементи розвитку (рис. 1).

Узагальнюючи наукові підходи [1–8; 10] концептуальну модель регенеративної трансформації

індустрії гостинності та туризму можна визначити як багаторівневу систему стратегічних, операційних та соціально-екосистемних змін, спрямованих на формування відновлювальної цінності для території.

Центральний блок схеми відображає системоутворюючу категорію, а саме регенеративну екосистему Одеси. Вона трактується як інтегрована модель функціонування туристично-готельної сфери, що ґрунтується на принципах відновлення ресурсів, посилення локального капіталу та формування довгострокової конкурентоспроможності.

Її ключовими характеристиками є:

- інтегрованість (взаємозв'язок усіх рівнів управління);
- відновлювальність (орієнтація на примноження ресурсного потенціалу);
- інклюзивність (залучення громад до створення туристичного продукту);
- інноваційність (використання цифрових і «зелених» технологій);
- резильєнтність (здатність адаптуватися до кризових умов).

Таким чином, регенеративна трансформація не зводиться до окремих екологічних практик. Вона формує нову управлінську парадигму, у межах якої сервіс стає механізмом відновлення екосистем, зміцнення соціального капіталу та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності галузі.

Висновки. Аналіз трансформаційних процесів у сфері регенеративного сервісу в індустрії гостинності та туризму засвідчує значний потенціал синергійного поєднання екологічних, економічних і соціальних складових у межах цілісної системи стратегічного розвитку.

Успішне впровадження трансформаційної моделі передбачає багаторівневу інтеграцію страте-

Рис. 1. Багаторівнева модель регенеративного сервісу

Джерело: сформовано автором

гічних, інноваційних та прикладних компонентів на різних рівнях системи.

На підприємницькому рівні основними заходами є впровадження енергоефективних технологій, цифрових систем моніторингу, практик органічної гастрономії та інноваційних моделей управління ресурсами. Це сприяє оптимізації витрат, підвищенню конкурентоспроможності та резильєнтності бізнесу.

Для рівня дестинації пріоритетами є активізація участі локальних громад, підтримка культурних та креативних ініціатив, формування партнерських мереж та стратегічне брендуння території. Такий підхід забезпечує соціальну включеність та зміцнює регіональний імідж.

Макрорівень передбачає розробку нормативно-правових рамок, інституційну підтримку та стимулювання ESG-орієнтованих бізнес-моделей, що забезпечує координацію, узгодженість і сталість трансформаційних процесів у масштабі регіону.

Для практичного впровадження регенеративної моделі в Одеському регіоні рекомендовано комплексне планування стратегічних напрямів, включаючи: екологічну ревіталізацію узбережжя, декарбонізацію готельно-ресторанного сектору, розвиток органічної гастрономії, культурну регенерацію історичного центру та цифрову інтеграцію. Ефективна реалізація даних напрямів передбачає об'єднання технологічних інновацій, локального виробництва, цифрових інструментів управління та соціальних ініціатив, що сприяє довгостроковим результатам: підвищенню економічної резильєнтності, інвестиційної привабливості, соціального капіталу та міжнародного іміджу.

Серед ключових пропозицій для практичного втілення регенеративної трансформації слід виділити:

- Розробку комплексного стратегічного плану дестинації з визначенням пріоритетних зон та довгострокових цілей;
- Модернізацію готельно-ресторанного сектору через впровадження smart-енергосистем, органічної гастрономії та цифрового контролю ESG-показників;
- Стимулювання культурних та соціальних ініціатив, включно з фестивалями та креативними платформами;
- Позиціонування Одещини як регенеративної туристичної дестинації на міжнародних ринках;
- Системний моніторинг та оцінку ефективності реалізованих заходів для своєчасної корекції стратегії.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню нової стратегії регіонального розвитку.

Для України впровадження такої моделі є стратегічною передумовою переходу від етапу відбудови до етапу якісної модернізації в умовах європейської інтеграції та глобальних трансформацій.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Yermachenko V., Melnychenko S., Sidak M., Dupliak T., Losytka T. Sustainable tourism in the post-war reconstruction of territorial communities in Ukraine. *Access to Science, Business, Innovation in the Digital Economy*. 2024. Vol. 5. Iss. 1. P. 34–57. DOI: [https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1\(3\)](https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1(3))
2. Tomej K., Bilynets I. Large-scale tourism transformations through regeneration: A living systems perspective on tourism developments in Ukraine during the war. *Annals of Tourism Research*. 2024. Vol. 109. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annals.2024.103856>
3. Піроженко Н. Туристично-рекреаційна сфера як складова маркетингової та інноваційної стратегії розвитку регіону (на прикладі Одеської області). *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2025. № 33. С. 95–104. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb332025332095>
4. Красномоєць В. А. Принципи регенеративного туризму: основи організації та перспективи впровадження. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 22. С. 214–221. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.22.35>
5. Кирилюк І. М., Красномоєць В. А., Литвин О. В., Нецадим Л. М. Потенціал регенеративного туризму для розвитку дестинацій в умовах сучасних викликів. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. Вип. 21. Т. 1. С. 337–349. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.337-349>
6. Паньків Н. Екологізація готельно-ресторанної сфери в контексті сталого розвитку туризму в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2023. Т. 316. № 2. С. 141–147. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-23>
7. Chernykhivska A. Organic gastronomy in hospitality and tourism: a catalyst for sustainable development and European integration. *Food Science and Technology*. 2025. Vol. 19. Iss. 2. P. 4–17. DOI: <https://doi.org/10.15673/fst.v19i2.3184>
8. Haponenko H., Parfinenko A. The concept of sustainable development of tourism in post-war Ukraine as a priority direction of comprehensive recovery of the industry. *Tourism development: global trends and national priorities: collective monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing. 2023. P. 122–138. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-308-8-7>
9. Світові тренди гостинності 2025: регенерація як стандарт. *Hoteliero*. 2025. 10 січня. URL: <https://hoteliero.ua/trends-2025-regenerative-hospitality/>
10. Cave J., Dredge D., van't Hullenaar C., Koens Waddilove A. Regenerative tourism: the challenge of transformational leadership. *Journal of Tourism Futures*. 2022. Vol. 8. Iss. 3. P. 325–339. DOI: <https://doi.org/10.1108/JTF-02-2022-0036>

REFERENCES:

1. Yermachenko V., Melnychenko S., Sidak M., Dupliak T., Losytka T. (2024) Sustainable tourism in the post-war reconstruction of territorial communities in Ukraine. *Access to Science, Business, Innovation in the Digital Economy*, vol. 5, iss. 1, pp. 34–57. DOI: [https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1\(3\)](https://doi.org/10.46656/access.2024.5.1(3))
2. Tomej K., Bilynets I. (2024) Large-scale tourism transformations through regeneration: A living systems

perspective on tourism developments in Ukraine during the war. *Annals of Tourism Research*, vol. 109, article 103856. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.annals.2024.103856>

3. Pirozhenko N. (2025) Turystychno-rekreatsiina sfera yak skladova marketynhovoї ta innovatsiinoї stratehii rozvytku rehionu (na prykladi Odeskoi oblasti) [Tourism and recreational sphere as a component of the marketing and innovation strategy of regional development (case of Odesa region)]. *Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorennia*, no. 33, pp. 95–104. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb332025332095> (in Ukrainian)

4. Krasnomovets V. A. (2024) Pryntsypy reheneratyvnoho turyzmu: osnovy orhanizatsii ta perspektyvy vprovadzhennia [Principles of regenerative tourism: foundations of organization and prospects for implementation]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Seriia: Ekonomika*, no. 22, pp. 214–221. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.22.35> (in Ukrainian)

5. Kyrlyuk I. M., Krasnomovets V. A., Lytvyn O. V., Neshchadym L. M. (2024) Potentsial reheneratyvnoho turyzmu dlia rozvytku destynatsii v umovakh suchasnykh vyklykiv [Potential of regenerative tourism for destination development under contemporary challenges]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, iss. 21, vol. 1, pp. 337–349. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.337-349> (in Ukrainian)

6. Pankiv N. (2023) Ekolohizatsiia hotelno-restoranoi sfery v konteksti staloho rozvytku turyzmu v Ukraini

[Greening of hotel and restaurant sector in the context of sustainable tourism development in Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Ekonomichni nauky*, vol. 316, no. 2, pp. 141–147. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-23> (in Ukrainian)

7. Chernykhivska A. (2025) Organic gastronomy in hospitality and tourism: a catalyst for sustainable development and European integration. *Food Science and Technology*, vol. 19, iss. 2, pp. 4–17. DOI: <https://doi.org/10.15673/fst.v19i2.3184>

8. Haponenko H., Parfinenko A. (2023) The concept of sustainable development of tourism in post-war Ukraine as a priority direction of comprehensive recovery of the industry. In: *Tourism development: global trends and national priorities*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, pp. 122–138. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-308-8-7>

9. Svitovi trendy hostynnosti 2025: reheneratsiia yak standart [Global hospitality trends 2025: regeneration as a standard]. *Hoteliero*, January 10. URL: <https://hoteliero.ua/trends-2025-regenerative-hospitality/> (in Ukrainian)

10. Cave J., Dredge D., van't Hullenaar C., Koens Waddilove A. (2022) Regenerative tourism: the challenge of transformational leadership. *Journal of Tourism Futures*, vol. 8, iss. 3, pp. 325–339. DOI: <https://doi.org/10.1108/JTF-02-2022-0036>

Дата надходження статті: 09.02.2026

Дата прийняття статті: 02.03.2026

Дата публікації статті: 03.04.2026